

Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Рада молодих вчених

РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ: РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Тези III-ї Міжнародної науково-практичної конференції

**26 – 27 березня 2015 року
Дрогобич**

Дрогобич
Посвіт
2015

Чумак Ю. Музично-сценічні жанри у творчості Віктора Власова	117
Шариков Д. Особливості філософської теорії танцювального мистецтва за Платоном та Лукіаном.....	119
Шкільник Б. Різдвяні пісні (колядки) в хорових обробках українських композиторів (кінець XIX – перша третина XX ст.)	120

МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

МОВОЗНАВСТВО

Беднарчук М.-Р. Ярослав Радевич-Винницький про місце і роль мови в національному відродженні України	122
Вереш М. Класифікація богословських фахових текстів	123
Гурко О. Іntenція ствердження в функційних типах речень	125
Деркач В., Кулікова Т. Структура та національні ознаки мовленнєвого етикету.....	126
Драбов Н. Окремі труднощі при перекладі англійського дієприкметника	128
Єфімова О. Зіставлення військових реалій при вивченні іноземної мови у ВВНЗ	129
Калинич І. Проблеми української медичної термінології у сфері комбустіології та пластичної хірургії	131
Качмар О. Динамічне конструювання значення мовних одиниць	132
Корольова В. «Мовний меланж» у мовленні дійових осіб сучасних українських п'єс	134
Мельничук І. Вплив уявлень Ф. М. Достоевського про «натуру» людини на архаїчний та міфологічний рівні опозиції «росіяни – іноземці».....	135
Мороз Т. Шляхи формування мовної компетентності особистості: науково-методичний підхід.....	137
Подолянчук О. Система вокалізму у творах Г. Хоткевича на прикладі оповідань «Самітник», «Вєlla donna», «Що бачила скеля?», «Гуцульський рік»	139
Поліщук О. Переклад топонімів у формуванні міжкультурної компетенції індивіда	140
Рашкі Н. Роман «Таємний сад» Ф. Г. Бернет: мовні особливості портретних описів.....	142
Ригус В. Роль аргументації в сучасному політичному дискурсі.....	144
Стасюк Н. Специфіка вибору мовних засобів для вираження політичного заклику	145
Тєплова М. Структура концепту «sustainable development» у сучасній англійській мові.....	146

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Артеменко Л. Традиції жанру пам'ятника в українській поетологічній ліриці	148
Вовк О. Емоційний потенціал дитячих оповідань Володимира Винниченка	150
Голомїдова Л. Проблема національної ідентичності в новелістиці Роберта Музіля	151
Гурбанська С. Постмодерністський художній дискурс як цілісна комунікативна, когнітивно-концептуальна і семіотична єдність.....	153
Дмитрів І. Образ богопосвяченої особи в українській поезії міжвоєнного періоду XX століття	155

Востані Р. Концепція сприйняття світу у малій прозі Ернста Віхерта.....	156
Вимомри І. Художні параметри творчості Петера Турріні в контексті літературного процесу в Австрії.....	157
Вимомри О. Роль документального начала у прозі Дюлі Ййеша.....	159
Вимомри М. Концепт «Свого» та «Іншого» у творчості Адама Зелінського та Петера Турріні	161
Вемінь-Врабель О. Моделі гендерних відносин у малій прозі Анджели Картер	162
Войцілько Н. Хронотоп дороги в романі «Дім на горі» В. Шевчука та повісті «Ірій» В. Дрозда	164
Мельник О., Микутьця Д. Поезія Миколи Маркевича та Адама Міцкевича: типологічний аспект	165
Панько О. Концептуалізація поняття «читач» в українському літературознавстві ...	167
Розлуцький І. Микола Євшан – літературний критик і державотворець	168
Савиридюк Л. Рецепція роману «Чік» В. Геррндорфа у національній літературі.....	171
Талоченко Т. Особливості ідіостилу Олега Ольжича-прозаїка: стрижневі чинники ...	172
Тароненко Ю. Діалогічні взаємини української та англійської літератур, їх специфіка і стадії становлення	174
Уділь Л. Інтертекстуальність як складова наративу Тоні Моррісон.....	176

ПЕДАГОГІКА

Барезова Л. Підготовка перекладачів: історичні аспекти розвитку професії	178
Белікова Ю. Розкриття можливостей навчального курсу «Основи професійного саморозвитку» для якісної підготовки майбутніх майстрів виробничого навчання... 179	179
Білецька Л., Білецький Р. Використання комп'ютерних технологій у сучасній школі.....	181
Борисенко Д. Методологічні навчальні трансформації в сучасному освітньому процесі.....	182
Вовк Л. Підготовка майбутніх учителів до процесу виховання школярів відповідно до гендерних стратегій.....	183
Воробей Т. Використання народних прикмет у педагогічній діяльності вчителя початкової школи	185
Галів М. Полонофобські інтенції в українському історико-педагогічному нративі другої половини ХІХ – початку ХХ ст.....	187
Гіричак С., Цікалішин Н. Роль наочності у формуванні інтересу до рідної мови....	188
Глушко Н. Використання тренінгових технологій в процесі соціальної реабілітації дезадаптованих підлітків у професійних ліцеях	190
Гончарук О. Пунктуаційна грамотність як одна зі складових розвитку зв'язного мовлення молодших школярів.....	191
Григоренко Г. Педагогічна акмеологія як чинник формування фхової компетентності майбутніх вчителів фізичного виховання.....	193
Гяловська А. Педагогічні аспекти верхової їзди.....	195
Гжещук В. Парадигма самооцінки як запорука набуття професійної компетентності ...	196
Довгей О. WELL-методи як ефективний засіб впровадження кооперативного навчання на заняттях з німецької мови	198
Жигайло О., Грицак Н. Роль опорних схем у вивченні простих задач на уроках математики у початковій школі.....	199

Диалог надає правдивого сенсу існуванню культур, які втрачають індивідуальність у замкнутому просторі. Крім цього, цим шляхом відбувається природне позбавлення від від'ємних стереотипів й упередженого ставлення до представників інших культур, а відтак: формується толерантна рецепція до інших суспільств, націй, етносів. Таким чином, лінгвокраїнознавчий компонент повинен охоплювати при навчанні курсантів іноземної мови знання реалій (передовсім військових), характерних для досліджуваної країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зорівчак Р. Реалія і переклад / Р. Зорівчак. – Львів : ЛДУ, 1989. – 215 с.
2. Dooly M. *Semantics and pragmatics of English : teaching English as a Foreign Language* / Melinda Dooly. – Barcelona : Primera edició, 2006. – 83 p.

*Ірма КАЛИНИЧ,
м. Ужгород*

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У СФЕРІ КОМБУСТІОЛОГІЇ ТА ПЛАСТИЧНОЇ ХІРУРГІЇ

Українська термінологія комбустіології та пластичної хірургії знаходиться на стадії формування, оскільки вона почала обслуговувати відповідні напрямки медицини порівняно недавно. Актуальність дослідження цієї термінології зумовлена нагальною необхідністю представити її у вигляді строго впорядкованої системи, яка б відповідала сучасному рівневі розвитку науки і запитам практики.

Запровадження української термінології загалом супроводжується рядом проблем, які децю ускладнюють вироблення єдиної концепції термінотворення та термінографії. Дослідники виділяють, зокрема, проблему перекладу та запозичення термінів. При перекладі терміна слід шукати відповідник насамперед для позначуваного ним поняття, а не для терміна мови-джерела, тобто, як зазначає Г. Наконечна, йти за схемою: поняття – український термін, а не іншомовний термін – український термін [3]. Пошук українського терміна починається з аналізу властивостей поняття. При цьому термін мови-джерела і мови перекладу може базуватися на різних властивостях у мові-джерелі й у мові перекладу. Для органічного входження термінологічних неологізмів в українську мову необхідно намагатися творити їх з власного мовного матеріалу.

Було б також доцільно використати досвід термінотворення інших слов'янських мов і таким чином повніше використати потенціал українського словотвору, зокрема, для розмежування певних понять: словацька пара термінів «*popalenie*» і «*obarenie*» [5] – потенційна українська пара «*попечення*» і «*попарення*». Проте слід зазначити, що ці міркування можуть носити суто рекомендаційний характер.

Використання власномовного матеріалу не виключає виникнення синонімів. Синонімія може виникнути тоді, коли новостворений український термін конкурує з інтернаціональним. До того ж, у процесі творення терміна кожен дослідник чи школа спирається на певні властивості поняття. Так, в українській субмові пластичної хірургії відповідниками англійського «*flap*» є два терміни – «шмат/шматок» і «клапоть». Ці терміни вживаються паралельно і зустрічаються навіть на сторінках одних і тих самих медичних джерел. Проте таке паралельне вживання є недопустимим, принаймні стосовно ключових понять і базових термінів галузі. Тому уніфікацію термінів повинні проводити медики й лінгвісти спільними зусиллями.

Відомо, що «прамовою» медицини в Європі є давньогрецька. Латинська медична термінологія створювалася шляхом використання як прямих запозичень та кальок з

грецької, так і власне латинських коренів та афіксів. Згодом сукупність грецької й латинської термінології стала своєрідною *lingua franca* медицини в багатьох мовах світу. Продовжують створюватися нові терміни, що базуються на латинських чи греко-латинських терміноелементах. У субмові комбустіології та пластичної хірургії це «авто-», «гомо-», «гетеро-», «ало-», «ксено-», «-пластика», «-пластичний» тощо, за допомогою поєднання яких утворюються нові терміни, наприклад: «гомoplastика», «гетеропластичний», «трансплантація». Останній термін з зручнішим у вжитку, ніж українські відповідники, які, до того ж, є дещо дискусійними. Так, у багатьох українських джерелах вживається калька з російської мови «пересадка»; інші автори рекомендують розрізняти терміни «пересадження»/«пересаджування» як процес (відповідно закінчений і незакінчений) і «пересадка» як результат цього процесу [4], в той час як «Словник русизмів у мові медиків» справедливо кваліфікує останній термін як русизм [1]. Зарубіжні ж українськомовні видання спираються на термін «щеплення/перещеплення», який вживається паралельно з терміном латинського походження «трансплантація» [2].

Сьогодні англійська мова стає міжнародною мовою науки, і для української вона є ще одним джерелом запозичення. Таких запозичень важко уникнути через певний лексичний дефіцит, до того ж найчастіше нові терміни запозичуються разом з позначуваними поняттями. Нові терміни входять у систему мови-реципієнта і певний час функціонують у ній. На стадії функціонування виникають номени (професіоналізми, терміноіди) – мовні знаки з термінологічною функцією. Наступним етапом є сфера фіксації, де відбувається лексикографічне оформлення цих одиниць. Кінцевим етапом є уніфікація терміна, і зрештою стандартизація, за якої термін набуває директивного характеру. На цьому етапі утворюється терміносистема. Тому терміни, які знаходяться на початкових етапах творення, очевидно, мають право на існування і, зрештою, призводять до створення кінцевого оптимального варіанту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ганіткевич Я. Словник русизмів у мові медиків / Я. Ганіткевич. – Львів, 1995. – 26 с.
2. Данилюк М. Короткий англо-український медичний словник / М. Данилюк. – Джерзі Сіті – Нью-Йорк : Свобода, 1970. – 51 с.
3. Наконечна Г. Декілька підсумків термінологічної роботи останніх років. Український правопис і наукова термінологія: проблеми норми та сучасність. Матеріали засідань Мовознавчої комісії і Комісії всесвітньої літератури НТШ у Львові 1996 – 1997 р. / Г. Наконечна. – Львів, 1997. – С. 130–144.
4. Червяк П. Російсько-український словник медичної термінології / П. Червяк, М. Захараш, А. П. Радзіховський. – К. : Генеза, 1996. – 564 с.
5. Šimko S. Popáleniny / S. Šimko, J. Koller. – Martin : Osveta, 1992. – 478 s.

Ольга КАЧМАР,
м. Ужгород

ДИНАМІЧНЕ КОНСТРУЮВАННЯ ЗНАЧЕННЯ МОВНИХ ОДИНИЦЬ

Ідея динамічного конструювання значення полягає у припущенні, що мовні форми самі по собі не є семіотично значущими; вони стають знаками лише «он-лайн» в акті комунікації у процесі *концептуалізації* (термін Р. Ленекера [7]), не транслюють значення, а лише слугують підказками (prompts) для його конструювання на основі складних когнітивних процесів, якими оперує людина [6, 164; 8, 206].

Конвенціональні значення мовних виразів є обмеженими (restricted) й усіченими (improverished) репрезентаціями когнітивних структур, що стоять за ними [7, 155–156].